

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Bæredygtig Miljø og Produktion

J.nr. 2023-310

Den 7. december 2023

Høringsnotat vedr. høring af udkast til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og samlet godkendelse eller tilladelse)

Et udkast til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har været i høring i perioden fra den 20. september 2023 til den 16. oktober 2023.

Miljøministeriet har modtaget i alt 8 høringssvar i høringsperioden. Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til lovforslaget: Agri Nord, Brønderslev kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Agroindustri, Greenpeace Danmark, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer og Tønder Kommune. Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget: Forbrugerrådet Tænk.

I det følgende gennemgås de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar efterfulgt af Miljøministeriets bemærkninger i kursiv for hvert emne. For detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold henvises til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen i deres fulde længde.

I tillæg til de ændringer, som høringssvarene har givet anledning til, har Miljøministeriet på eget initiativ foretaget en række ændringer, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslagets bemærkninger.

Høringssvarene har berørt følgende emner, som er afspejlet i følgende afsnit i høringssnotatet:

1. Samlet godkendelse eller tilladelse efter § 16 c
 - 1.1. Generelle bemærkninger
 - 1.2. Forureningsmæssig forbindelse
 - 1.3. Afstandskriteriet for forureningsmæssig forbindelse
 - 1.4. Teknisk og driftsmæssig forbindelse
 - 1.5. Revurderinger og hjemviste sager
 - 1.6. Lugtkumulation
2. Teknologier til husdyrproduktion, som har dokumenteret miljøeffekt
 - 2.1. Optagelse på teknologilisten
 - 2.2. Inddragelse af branchen
 - 2.3. Klimateknologier
 - 2.4. Øvrige bemærkninger

1. Ændring af husdyrbruglovens § 16 c

1.1. Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det for landbrugserhvervet er vigtigt, at et fremtidigt reguleringsregime fortsat baseres på byggeklodsprincippet, hvor en landbrugsbedrift løbende har mulighed for at udvide og tilpasse bedriften ved køb eller salg af en eller flere selvstændige husdyrejendomme, herunder i forbindelse med generationsskifte. Man opfordrer til, at dette reguleres smidigt, og at der alene bør foreligge samlet godkendelse eller tilladelse, hvis der er begrundet mistanke om, at en opdeling sker for at opnå en uberettiget fordel.

Endvidere henviser Landbrug & Fødevarer til, at en evt. ændring af de danske regler bør ske tidsmæssigt i sammenhæng med nye reviderede regler i EU-direktiv om industrielle emissioner (IED).

Agri Nord mener ligeledes, at lovforslaget gør overdragelse, herunder generationsskifte, vanskeligere. Agri Nord mener i den forbindelse, at problemet med ”matrikelfinten” burde løses på en anden måde. Man peger her på, at der i stedet kunne indføres en regel om, at der i alle tilfælde, hvor der er sket udmatrikulering, skal ske samlet godkendelse eller tilladelse, såfremt de to husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundne.

KL kvitterer for, at der med lovforslaget gøres op med muligheden for omgåelse, men KL er i tvivl om, hvorvidt lovforslaget er udtryk for den bedste løsning, idet KL peger på, at en stramning af kumulationsreglerne kunne være mere egnet. KL anfører, at de nye regler under alle omstændigheder bør følges op med en udførlig vejledning.

Tønder kommune bemærker, at ”matrikelfinten” har været aktuel i forbindelse med husdyrbrug, der har været begrænset af lugtbeskyttelsen til byzone, hvor området er udlagt til erhvervsområde. Det kan være svært at se meningen med at beskytte industriområder, der selv lugter og støjer mod gener fra husdyrbrug. Tønder kommune foreslår derfor, at man indarbejder en mulighed for at fravige geneniveauet til byzoneområder, der er udlagt til erhvervsområde.

Miljøministeriets bemærkninger

I forhold Landbrug og Fødevarers og Agri Nord's bemærkninger om overdragelser, herunder byggeklodsprincippet, bemærker Miljøministeriet, at det fortsat vil være muligt for husdyrbrug løbende at tilpasse bedriften f.eks. ved at frasælge dele af en bedrift i forbindelse med generationsskifte. Hvis det ønskes, at to husdyrbrug ikke længere skal godkendes og tillades samlet, vil de ved ansøgninger om efterfølgende udvidelser eller ændringer blive godkendt eller tilladt hver for sig, såfremt de ikke længere er forureningsmæssigt og enten teknisk eller driftsmæssigt forbundet.

Hvad angår ønsket om at følge tidsplanen for revision af IED bemærkes, at der her lægges op til en lang overgangsfase for husdyrproduktionen, idet de nye regler ikke forventes at træde i kraft før 2030. For så vidt angår KL's ønske om en vejledning bemærkes, at de ændrede regler vil blive fulgt op med yderligere vejledning. Hvad angår kumulationsreglerne henvises til pkt. 1.5. nedenfor.

I forhold til Agri Nord's forslag om en alternativ model bemærkes, at denne ses at ville forhindre frasal, f.eks. ved generationsskifte, uanset om der samtidig er en teknisk eller driftsmæssig forbindelse. Det forekommer efter Miljøministeriets vurdering uhensigtsmæssigt. Ligeledes vurderes det ikke hensigtsmæssigt at bygge reguleringen op om subjektive forhold angående hensigten bag udmatrikuleringen, som foreslået af Landbrug og Fødevarer.

Miljøministeriet har noteret sig Tønder kommunes forslag, men bemærker samtidig, at nærværende forslag til ændring af husdyrbrugloven ikke omfatter en ændring af de gældende beskyttelsesniveauer for lugt.

De generelle bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.2. Forureningsmæssig forbindelse

Brønderslev kommune bemærker, at det fremgår, at det primære formål er at undgå spekulation i at opnå en lempeligere miljøvurdering ved opdeling af en ejendom i to selvstændigt udmatrikulerede ejendomme. Dette kunne efter Brønderslevs Kommunes opfattelse have været opnået på en mere hensigtsmæssig måde ved at indføre en ”forbudszone”. Dette ville indebære, at på ejendomme, der er etableret ved udstykning fra et andet husdyrbrug, vil der i en 10-årig periode ikke kunne etableres eller ske udvidelse på et husdyrbrug, hvis dette sker i en afstand på under 1000 m fra husdyr- og opbevaringsanlæg på det husdyrbrug, som det er udstykket fra.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at hvis formålet er at yde en bedre og mere korrekt beskyttelse af omboende og natur i forhold til forureningen fra husdyrbrug, så mener DN, at lovforslaget udelukkende bør forholde sig til, om husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundne. Som DN ser det, er lovforslaget blot en tilbagevenden til tidligere formulering af samme lov, idet man med lovforslaget vender tilbage til kun at have to kriterier (forureningsmæssig forbindelse og enten teknisk eller driftsmæssig forbindelse). Man mener herved, at lovforslaget risikerer kun at være en symbolsk reaktion på problemet med udnyttelse af ”matrikelfinten”, og man håber, at kommuner og klagenævn ved tolkningen af lovforslaget om samdrift lægger helt overvejende vægt på den forureningsmæssige forbindelse.

Tønder kommune anfører, at de nye regler i § 16 c, kombineret med reglerne om anmeldelse af gødningsopbevaringsanlæg eller ensilageplads, kan medføre, at der fremover sker omgåelse af IED, hvis reglerne fører til, at to husdyrbrug, der opfylder betingelserne for at anvende § 16 c, bliver godkendt samlet uden at dette sker efter reglerne om IE-husdyrbrug, selvom de tilsammen overstiger IE-direktivets størrelsesgrænser. Ligeledes finder man, at der på samme måde kan spekuleres i omgåelse af afskæringskriteriet for ammoniakdeposition til kat. 1- natur som følge af kumulationsreglerne.

Miljøministeriets bemærkninger

Til Brønderslevs Kommunes forslag skal Miljøministeriet bemærke, at en generel forbudszone vil indebære et opgør med mulighederne for at udvide eller ændre bedrifterne uanset de konkrete forureningsmæssige forhold, herunder om beskyttelsesniveauerne kan overholdes. Dette er ikke sigtet med Miljøministeriets løsning.

Til DN's bemærkninger, kan Miljøministeriet oplyse, at der med lovforslaget dels sker en væsentlig præcisering af, hvorledes kriterierne om forureningsmæssig, teknisk og driftsmæssig forbindelse skal anvendes, dels gøres op med den praksis, hvorefter selv meget omfattende f.eks. tekniske samarbejder ikke har udløst en samlet godkendelse eller tilladelse. Miljøministeriet forventer, at dette vil få en reel og mærkbar betydning i praksis.

Til Tønder Kommunes bemærkninger, kan Miljøministeriet oplyse, at IE-husdyrbrug ikke kan opstå ved, at stipladserne på to selvstændigt matrikulerede husdyrbrug lægges sammen. Spørgsmålet om IE-grænserne afgøres ud fra forholdene på ét husdyrbrug (det ansøgende). Miljøministeriet finder ikke, at de nye regler kan føre til omgåelse af totaldepositionskravene. Reglerne skal netop sikre, at den samlede forurening fra to husdyrbrug, der opfylder betingelserne i § 16 c, skal inddrages.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

1.3. Afstandskriteriet for forureningsmæssig forbindelse

Greenpeace gør indsigelse imod afstandsfastsættelsen. Organisationen anfører, at det dels ikke fremgår hvilke faglige overvejelser, der ligger bag den valgte afstand, og dels mener man ikke, der bør fastsættes en defineret afstand på 100 meter som en generel regel. I stedet bør der foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, hvor der til hvert husdyrbrug udregnes en konsekvenszone for miljøpåvirkning som både gælder udledning af ammoniak og lugt til omgivelserne. Denne konsekvenszone vil være forskellig alt afhængig af husdyrbrugets størrelse.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det bør fremgå tydeligt af bemærkningerne, at forureningsmæssig forbindelse ved afstande på 100 m eller mere mellem to husdyrbrug alene statueres ved en afstand mellem husdyrbrugene som er mindre end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand som beskrevet i lovbemærkningerne. Landbrug & Fødevarer bemærker videre, at det er uholdbart, at der ikke findes et opdateret lugtberegningsgrundlag, når nu den forureningsmæssige forbindelse skal afgøres efter en lugtgeberegning. Ligeledes finder Landbrug og Fødevarer, at afstanden ikke skal beregnes fra gødningsanlæg eller ensilageopbevaringsanlæg, men i stedet skal beregnes fra staldanlæggenes produktionsareal.

Agri Nord mener, at det fører til urimelige resultater, at afstanden beregnes fra gødningsanlæg eller ensilageopbevaringsanlæg.

Tønder kommune bemærker, at det er uklart i bemærkningerne til lovforslaget, hvordan den konkrete vurdering skal foregå, hvis afstanden er mellem 100 og 300 meter.

Tønder kommune finder endvidere, at det er problematisk, at der i lovbemærkningerne til den nye regulering bruges en formulering om, at det ikke er muligt at adskille forureningsbidraget fra to husdyrbrug, hvis disse ligger op til 300 meter fra hinanden. Dermed undsiger man bl.a. den beregningsmodel, der skal anvendes, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 21 og 22. Denne bygger på en meget præcis beregning af lugt fra et husdyrbrug til omgivelserne.

Brønderslev kommune anbefaler, at det genovervejes, om den tænkte afstand på 100 m i forhold til, at vurdere husdyrbrug som forureningsmæssigt forbundne er hensigtsmæssig (og korrekt) for husdyrbrug med en ammoniakemission på under 750 kg N (§ 16b uden BAT), idet der kan være tale om små husdyrbrug med meget beskeden påvirkning af omgivelserne.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet vurderer på baggrund af bemærkningerne fra Greenpeace, Landbrug & Fødevarer og Tønder Kommune, at der i bemærkningerne er behov for en præcisering af modellen for beregning af den forureningsmæssige forbindelse i tilfælde hvor husdyrbrugene er beliggende med en afstand på over 100 meter imellem. Miljøministeriet har derfor præciseret beskrivelsen af modellen i lovforslagets bemærkninger.

Miljøministeriet bemærker i forlængelse heraf, at ministeriet forventer at fastsætte nærmere regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om beregningen af afstanden for den forureningsmæssige forbindelse og det snævre anvendelsesområde for undtagelserne i § 16 c, stk. 2. Miljøministeriet vil i den forbindelse sikre en opdatering af husdyrvejledningen, som afspejler de ændrede regler.

Til Greenpeaces ønske om, at der i stedet for en prædefineret afstand mellem to husdyrbrug bør bruges en procentdel af konsekvenszonens radius for hvert husdyrbrug, kan Miljøministeriet oplyse, at afstanden på 100 meter er valgt, fordi Miljøministeriet vurderer, at to husdyrbrug indenfor denne afstand altid vil være forureningsmæssigt forbundet. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at fastsætte en generel regel, hvorved en konkret vurdering, der forventes at nå til samme resultat, kan undgås.

Miljøministeriet bemærker i forlængelse heraf, at såfremt husdyrbrug er beliggende med en afstand på over 100 meter, skal der foretages en konkret beregning. Denne beregning foretages efter modellen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31, nr. 3, og den vil afhænge af det enkelte husdyrbrugs størrelse.

Hvad angår Tønder Kommunes bemærkninger om adskillelse af forureningsbidraget fra to husdyrbrug bemærkes, at omtalen i bemærkningerne knytter sig til, hvorvidt det er muligt at adskille forureningsbidraget til et givent punkt fra to husdyrbrug, der ligger i nærheden af hinanden. Dette er anderledes end spørgsmålet om, hvorvidt man kan beregne forureningen fra et husdyrbrug til et givent punkt, således som indeholdt i lugtberegningsmodellen.

Miljøministeriet noterer Landbrug & Fødevarers ønske om, at der igangsættes en arbejdsgruppe vedrørende opdatering af FMK-beregningsgrundlaget. Miljøministeriet har som opfølgning på L 114 indledt en dialog om en opdatering af FMK-beregningsgrundlaget. Til synspunktet om, at beregning ikke bør foretages fra gødningsanlæg eller ensilageopbevaringsanlæg, men i stedet skal beregnes fra staldanlæggenes produktionsareal bemærkes, at der er valgt en model, hvor afstanden mellem de to husdyrbrug beregnes fra husdyrbrugenes fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg. Det bemærkes endvidere, at fritliggende beholdere til husdyrgødning ikke indgår i beregningen. Denne model er valgt, fordi de ikke fritliggende beholdere må anses som en integreret del af husdyrbruget og de gener, der udgår herfra.

Hvad angår Brønderslev Kommunes eksempel angående to mindre husdyrbrug bemærkes, at størrelse som udgangspunkt ikke i sig selv udelukker, at der kan være gener for omgivelserne. Størrelse vil indgå som en faktor ved den konkrete lugtgeneberegning, og kun hvis genekriterierne ikke kan overholdes, vil der blive fastsat vilkår i forbindelse med en samlet tilladelse.

Bemærkningerne giver ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

1.4. Teknisk forbindelse og driftsmæssig forbindelse

Landbrug & Fødevarer anfører, at alene tekniske forbindelser, der knytter sig til husdyrbruget i modsætning til øvrige aktiviteter på bedriften, skal indgå i vurderinger efter § 16 c. Således skal samarbejde omkring maskinhus og vaskeplads, som typisk vedrører markdriften, ikke indgå i vurderingen, som følge af at markdrift ikke er en del af husdyrbrugets miljøgodkendelse. Vand- og varmforsyningsanlæg er at betragte som en selvstændig aktivitet og bør tilsvarende heller ikke indgå i vurderingen, hvis hvert husdyrbrug afregner selvstændigt for forbruget.

Landbrug & Fødevarer anfører ligeledes, at for så vidt angår fælles redskaber, maskiner og medarbejdere, bør det alene være forhold anvendt i daglig drift af husdyrbruget, som skal indgå i vurderingen – ikke de forhold, der vedrører markdriften.

Agri Nord er på linje hermed og anfører, at der med lovforslaget sker en stramning, idet også samarbejder omkring forhold, der knytter sig til markdriften, medtages. Således anføres, at fælles maskinhus eller afgrødeoplag fra markdrift på flere ejendomme ikke bør indgå som et parameter i forhold til teknisk

eller driftsmæssig sammenhæng, da disse ikke er en nødvendig del af et husdyrbrug. Man finder, at lovforslaget i for høj grad lægger hindringer i vejen for i øvrigt velbegrundede samarbejder.

Landbrug & Fødevarer finder det endvidere problematisk, at husdyrloven opsætter barrierer for samarbejde om smittebekæmpelse, idet smittebekæmpelse netop kræver et stort samarbejde på tværs af husdyrbrug.

Landbrug & Fødevarer finder endvidere, at afgrænsningen af hvorvidt husdyrbrug ejes af samme juridiske eller fysiske person, eller hvad der måtte sidestilles hermed, synes at blive meget bredt afgrænset i lovbemærkningerne, og der spørges til, om denne brede definition i husdyrbrugloven vil få afledte konsekvenser andre steder i husdyrlovgivningen.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet bemærker, at der efter den i dag gældende § 16 c ikke foretages en sondring imellem om den tekniske eller driftsmæssige forbindelse knytter sig til husdyrbrug eller markdrift. Der ses således ikke at ske en stramning med lovforslaget, som anført af Agri Nord. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at skulle foretage en sådan afgrænsning. Bestemmelsens formål er at sikre, at to husdyrbrug, der drives sammen, og som opleves som ét husdyrbrug, også behandles på denne måde i forhold til forureningen. Husdyrbrug og mark hænger typisk sammen, og det forekommer kunstigt og i praksis meget vanskeligt at skulle afgrænse, om forskellige installationer, anlæg mv. (overvejende) anvendes til det ene eller det andet.

Det bemærkes endvidere til Agri Nords bemærkninger om, at forslaget i for høj grad begrænser velbegrundede samarbejder, at det fortsat vil være muligt at samarbejde i udstrakt grad, idet der dog vil ske samlet godkendelse eller tilladelse, såfremt der foreligger forureningsmæssig forbindelse og enten teknisk eller driftsmæssig forbindelse.

Miljøministeriet vurderer, at et sammenfald i ejerkræds mellem to husdyrbrug, i form af samme fysiske eller juridiske person, er et relevant parameter at inddrage ved vurderingen af, om der foreligger en driftsmæssig forbindelse mellem to husdyrbrug. Miljøministeriet er dog enig i, at ejerkrædsen er bredere beskrevet i lovforslagets bemærkninger, set i forhold til bemærkningerne til den gældende § 16 c, jf. det notat fra 1999, der henvises til i de lovbemærkningerne til § 16 c. Lovforslagets bemærkninger er på denne baggrund blevet præciseret.

Med hensyn til smittebekæmpelse bemærker Miljøministeriet, at Landbrug & Fødevarers bemærkning har givet anledning til at justere i bemærkningerne således, at fælles smittebekæmpelse ikke indgår i vurderingen af om, der foreligger en driftsmæssig forbindelse.

Bemærkningerne har ikke derudover givet anledning til ændringer.

1.5. Kumulationsregler

Danmarks Naturfredningsforening og Greenpeace efterlyser, at lovændringen forholder sig til kumulationsreglerne. Som det fremgår af lovbemærkningerne anvendes reglerne om kumulation, hvis to husdyrbrug ikke er omfattet af § 16 c. Organisationerne mener, at der også bør ske en ændring af husdyrbrugloven i forhold til kumulation. Dels er det faglige grundlag for, hvornår der skal regnes med kumulation ikke til stede, og dels hviler lovgivningen på et notat fra 2006. Man mener, at reglerne derfor bør ændres således, at alle husdyrbrug, der er forureningsmæssigt forbundne, skal godkendes eller tillades samlet, uanset om de samtidig er teknisk eller driftsmæssigt forbundne.

Kommunernes Landsforening anfører, at man evt. kunne opnå samme effekt som med lovforslaget, hvis man i stedet skærpede kumulationsreglerne.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet er opmærksom på sammenhængen imellem § 16 c og reglerne om kumulation. Nærværende lovforslag sigter imod at imødegå en utilsigtet anvendelse af reglerne i § 16 c i de særlige situationer, hvor der foreligger forureningsmæssig forbindelse imellem to husdyrbrug, der samtidig drives sammen.

Med organisationernes forslag lægges der op til at skærpe de generelle kumulationsregler med virkning for alle husdyrbrug, der ligger i nærheden af hinanden, uanset om der foreligger samdrift. Dette rækker væsentligt udover sigtet med lovforslaget. Miljøministeriet har dog noteret sig de fremsatte ønsker om, at der ses nærmere på reglerne om kumulation.

1.6. Hjemviste sager og revurderingssager

Danmarks naturfredningsforening og Greenpeace mener, at sager, som ophæves og hjemvises til fornyet behandling af Miljø- og Fødevareklagenævnet, altid bør behandles og afgøres efter gældende lovgivning, dvs. efter lovforslagets nye regler, medmindre klagenævnet bestemmer andet. Tilsvarende bør alle sager om revurdering, der behandles efter lovforslaget er trådt i kraft, behandles efter de nye regler, idet man samtidig anfører, at lovforslagets er uklart på dette område.

Miljøministeriets bemærkninger

Det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt er, at ansøgere kan regne med, at det retsgrundlag, der var gældende, da sagen blev afgjort i første instans, også vil være det, klagesagen afgøres ud fra. Dette udgangspunkt vil blive fravejet, hvis en klagesag, herunder en hjemvist sag, skal afgøres efter nye regler. Herved vil lovforslaget få tilbagevirkende krav, hvilket rejser både retssikkerhedsmæssige og erstatningsretlige overvejelser.

Hvad angår revurdering bemærkes, at der med den foreliggende ændring ikke sigtes imod at ændre det grundlæggende gyldighedsområde for § 16 c eller området for revurderinger. § 16 c omfatter ansøgninger om ny godkendelse eller tilladelse i forbindelse med en etablering, ændring eller udvidelse. I denne situation tages der stilling til hele det samlede grundlag for en godkendelse eller tilladelse, idet ansøgeren opnår en helt ny produktionstilladelse. Her er det relevant at se på, om der er to husdyrbrug, der opfylder betingelserne for samlet godkendelse eller tilladelse. Ved en revurdering åbnes alene en begrænset del af en godkendelse, idet grundlaget for den eksisterende godkendelse fastholdes. Det bemærkes, at såfremt der er tale om revurdering af en samlet godkendelse til to husdyrbrug, der er omfattet af § 16 c, vil det være den samlede godkendelse, der skal revurderes.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

2. Hjemmel til at fastsætte regler om en teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt

2.1. Optagelse på teknologilisten

Dansk Agroindustri ønsker en præcisering af de specifikke regler om gebyrer, som introduceres og anbefaler, at den samlede omkostningsramme for test og verifikation af teknologier ikke stiger. Der er tværtimod behov for at gøre det nemmere, hurtigere og billigere at få teknologier på listen.

Landbrug & Fødevarer anfører, at det skal fremgå af bemærkningerne, at præcisering af § 72 ikke betyder, at den samlede omkostning for test og verifikation samt optagelse på Teknologilisten øges unødvendigt. Der er tværtimod behov for at undersøge mulighederne for at gøre det nemmere og billigere at få teknologier optaget på listen samtidig med, at der fastholdes et tilstrækkeligt dokumentationsniveau af teknologiernes effekt.

Landbrug & Fødevarer støtter endvidere en præcisering af § 34 a om fastsættelse af regler om både miljø- og klimateknologier til husdyrproduktion og gerne med efterfølgende bekendtgørelsesfaste regler for bl.a. godkendelse og tidsfrister i forbindelse med optagelse af teknologier på Teknologilisten. Formålet er at skabe større klarhed om rammerne for administration og optagelse på Teknologilisten og den retslige status for Teknologilisten. Det er dog helt afgørende, at nye regler ikke gør det mere administrativt kompliceret at få en teknologi på Teknologilisten.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at man modtager mange tilbagemeldinger om, at det er meget uigennemskueligt og bureaukratisk at få en teknologi optaget på Teknologilisten.

Dansk Agroindustri bemærker endvidere, at teknologileverandører oplever den lange sagsbehandling og store udgifter til dokumentation og test af teknologier, som en stor barriere ift. at få teknologierne anerkendt og implementeret i landbrugsdriften.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet bemærker, at der med den foreslåede præcisering af gebyrhjemlen i § 72, stk. 1, ikke er lagt op til en stigning i omkostningerne i forbindelse med verifikation, test og godkendelse af teknologier. Miljøministeriet noterer bemærkningen om, at der er tilfælde, hvor teknologiproducenterne oplever, at lange sagsbehandlingstider og store udgifter til test og dokumentation af teknologier udgør en barriere for at få godkendt teknologier. Miljøministeriet noterer endvidere Landbrug & Fødevarers bemærkning om, at det kan virke uigennemskueligt og bureaukratisk, at få en teknologi på teknologilisten. Miljøministeriet vurderer i forlængelse heraf, at der grundlag for at se nærmere på udformningen af teknologilisteordningen, når der skal fastsættes bekendtgørelsesregler i medfør af den foreslåede § 34 b. Miljøministeriet understreger, at det er hensigten, at der med hjemmel i den foreslåede § 34 b fastsættes regler om f.eks. krav til dokumentation, verifikation og godkendelse af teknologier til husdyrproduktion, som sikrer tilstrækkelig dokumentation for teknologiernes effekt, uden at teknologiproducenterne pålægges unødige økonomiske og administrative byrder.

2.2. Inddragelse af branchen

Dansk Agroindustri bemærker, at branchen tidligere har deltaget aktivt i arbejdet i NEC-ekspertudvalget under det daværende Miljø- og Fødevarerministerium, og man vil opfordre til, at Miljøministeriet følger op på anbefalingen om, at der nedsættes et forum, der kan drøfte ordninger for miljøeffektive landbrugsteknologier og optagelseskriterier til Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at ministeriet indleder en dialog med landbruget og teknologiproducenterne om bl.a. et eftersyn af de administrative, teknologiske og økonomiske rammevilkår for optag af miljø- og klimateknologier på Teknologilisten. Landbrug og Fødevarer henviser ligeledes til anbefalingerne i afrapporteringen fra NEC-udvalget af oktober 2020.

Landbrug & Fødevarer og Dansk Agroindustri bemærker, at der er stort behov for, i dialog med branchen, at foretage et eftersyn af de administrative, teknologiske og økonomiske barrierer for optagelse herunder overveje om der er en smidigere form for, hvordan effekten kan dokumenteres.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet noterer sig Dansk Agroindustri og Landbrug & Fødevarers ønske om, at anbefalingerne fra NEC-udvalget genbesøges. Miljøministeriet noterer videre Landbrug & Fødevarers forslag om, at der indledes en dialog med landbruget og teknologiproducenterne om bl.a. et eftersyn af de administrative, teknologiske og økonomiske rammevilkår for optag af miljø- og klimateknologier på Teknologilisten. Miljøministeriet henviser endvidere til pkt. 2.1., hvor ministeriet oplyser, at branchen vil blive inddraget i forbindelse med fastsættelsen af regler efter den foreslåede § 34 b.

2.3. Klimateknologier

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det vil kræve en omfattende dokumentation af klimaeffekt for hver enkelt miljøteknologi, før disse teknologier kan listes på teknologilisten. Regeringen skal derfor prioritere tilstrækkelige økonomiske midler til at gennemføre dette omfattende dokumentationsarbejde.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet er enig i, at fastsættelse af nærmere regler om teknologier til husdyrproduktion, som har til formål at reducere drivhusgasudledningen, forudsætter omfattende dokumentation for klimaeffekten. Der vurderes ikke på nuværende tidspunkt at være den nødvendige viden til at fastsætte nærmere regler om kravene til dokumentationen for klimaeffekten. I det lys er det miljøministeriets vurdering, at den foreslåede bemyndigelse i § 34 b på nuværende tidspunkt alene bør omfatte teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt.

Lovforslaget er ændret i overensstemmelse hermed.

2.4. Øvrige bemærkninger

Agri nord stiller spørgsmål til, om det er hensigten med § 34 a, stk. 2, at der vil komme et udvidet BAT-krav til husdyrbrugene og deraf øgede investerings- og driftsomkostninger til miljøteknologi for den enkelte bedrift.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet kan oplyse, at der ikke med nærværende lovforslag lægges op til at ændre BAT-kravene.